

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiin pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidieceșane, Sibiin, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstein & Vogler în Viena, Praga, Budapesta etc. etc.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Desbaterea proiectului de lege despre impunerea limbei maghiare.

(După țiarul stenografic al dietei).

Ședința din 29 Aprilie 1879.

(Urmare).

Adolf Zay: Onorată casă! Din aplausul general, care a urmat vorbirei domnului raportor al comisiunei și a domnului ministru de instrucție, trebuie să conchid, că astăzi a încetat toate dierințele între partide, ba că nici nu mai există — cel puțin la aparență — nici o divergență în păreri în majoritatea aceasta grandioasă. Mi se pare, ca și când D-Voastră, domnilor, ați voi să serbați astăzi aici o mare festivitate de familie, o zi de serbătoare a neamului maghiar — trebuie să vă mărturisesc, că în decursul celor 4 ani, de când am onoarea a fi membrul acestui parlament nici când nu m'am simțit așa străin în această casă (*Mare mișcare, sgomot, Voci: „Nai nici o cauză“*). Permiteți-mi, înainte de ce desaprobați, a declara, cum voiesc a fi de înțeles acest cuvânt și atunci mă voi bucura, dacă mă veți combate (*Auđiți, Auđiți!!*). Țic: mă simt astăzi străin în această casă, nu doară că nu m'as simți de cetățean al acestui stat cu tot așa de mare loialitate, ca ori și care din aceasta casă, nu doară că n'as avé voință și năsuință a întrepune puterea mea modestă dar întreagă pentru spriginul și înflorirea patriei noastre comune tot așa gata la jertfe, ca ori și care din aceasta țară, nu doară că n'as simți, deși sînt cu trup și suflet Sas, tot așa de adenc ca ori care cetățean al acestui stat, că cuvintele celebrului poet: „Aici trebuie să trăiesci, aici să mori“ au valoare pentru noi Sasii, ca și pentru D-Voastră — străin, nu doară, că n'as simți sincere simpatii pentru frații Maghiari, ci străin: fiind că nu'mi este cu puțință a fi părtaș la convingerea, de la care porcede astăzi grandioasa majoritate a acestei case, că doar' statul unguresc numai atunci s'ar puté întări și ar puté promova interesele sale, când slăbesce unele din membrele sale, — străin, fiindcă îmi lipsesc ori ce pricepere pentru părerea majorității onorabile, că doar' pentru desvoltarea și înflorirea neamului maghiar ar fi de lipsă a împedeca desvoltarea altora, — străin în sfârșit, fiindcă nu'mi vine a crede, părerea coalițiunei de astăzi, — că rasa maghiară, necapabilă a se întări din propria putere, este avisată, a storce mēduva vieței fraților lor, ce vorbesc altă limbă (*Contrădiceri*).

Pre când în idul lunei lui Martie sosi în aceasta ca-ă vestea înspăimântătoare despre soarta crudă a Seghedinului, am simțit eu, am simțit noi cetățenii sășesci ai acestui stat lovitura grea, ce a lovit țara noastră tot așa de adenc și de greu, ca și când ne-ar fi lovit pe noi înșiși și am nisuit din resputeri a contribui și a jertfi — cel mai bun ce am dat, a fost compătimirea noastră sinceră și frățască. Astăzi, onorată casă, când

ajunge la pertractare același proiect de lege, care s'a așternut în acel fatal 13 Martie și D-Voastră, domnilor, precum aduce cu sine caracterul național al Maghiarului, prin o bucurie esorbitantă ați dat uitării durerii, ce va fost cuprinsă cu puține minute mai înainte, — astăzi, când noi cetățenii nemaghiari ai acestui stat declarăm, că vedem desvoltarea culturală a noastră periclitată prin acest proiect de lege, astăzi trebuie, dacă vom în aceste încăperi a deperta dela noi cu toată loialitatea acest pericol, să facem amara experiență, că D-Voastră nu numai nu întimpinați apărarea noastră cu simpatii, ci că chiar D-Voastră sînteți, cari aduc preste capetele noastre pericolul și ne luați foarte în nume de rău, dacă încercăm a ne apăra (*Mișcare*). Așa de departe am ajuns cu parlamentul Ungariei, că nici chiar un cuvânt de apărare nu mai este permis?!

Onorată casă! Am Țis, că pare că D-Voastră voți a serba aici astăzi o festivitate de familie națională maghiară. Am vădut, cum stengă extremă a dat pentru astăzi mâna de pace dreptei extreme și centrul steng celui drept, și totuși onorată casă, aflu curagiul la pășirea mea de astăzi pe arenă tocmai în firma convingere, că în aceasta grandioasă tabără a contrariilor, deși toți vor da același vot, nu există o înțelegere adevărată, nu o concordanță în motive, așadară nu este omogenitate. *Duo quum faciunt idem, non est idem!* Deja între punctul de vedere al guvernului și al comisiunei este o mare contradicere. În raportul seu de motive guvernul stă pe punctul de vedere al statului poliglot, comisiunea pe acela al statului național maghiar. Guvernul voiesce a „oferi ocaziunea“ nemaghiarilor a învăța limba maghiară, — comisiunea îi „silește“ la aceasta. Guvernul se încearcă cel puțin a vorbi în raportul seu de motive într'un ton european și uman — în comisiune s'a primit acesta cu indignațiune și raportul de motive s'a numit prea dejositoriu și prea sficios. Cu un cuvânt: guvernul s'a încercat a evita cel puțin la aparență șovinismul — comisiunea s'a ridicat preste acesti scrupuli, nu s'a sfii însă a asigura naționalitățile spre batjocură și străinătatea spre informațiune, că ea este cea mai mare binefăcătoare nemaghiarilor. Regimul a fost aplecat a pretinde dela învățătorii scoalelor populare drept măsură a cunoscinței limbei maghiare numai capabilitatea pentru tractarea gramaticală și metodică a limbei maghiare, ca și a ori cărui alt obiect de învățământ — comisiunea statorește o măsură întreit mai înaltă și pe lângă aceea cu totul incomensurabilă: însușirea limbei în graiu și în scris. Ba diferența de opiniuni între regim și comisiune merge atât de departe, încât reprezentantul ministerului de instrucție, consiliarul ministerial Carol Szász, formulând comisiunea în alinea primă a § 4 categoric, „limba maghiară prin aceasta se face obiect de învățământ obligatoric pentru toate scoalele populare,“ a declarat cu toată

hotărîrea: acestei păreri și formulări el nu s'ar puté alătura și ar trebui să protesteze în mod hotărît.

Diferențe de opiniuni mai adenci între factorii, cari apar ca purtătorii acestui proiect de lege, s'au ivit în sinul comisiunei însăși. Sînt de părere că comisiunea nu este un conventicul secret, ci un comitet de specialiști și ce se întemplă în sinul seu poate, ba chiar trebuie să se facă cunoscut Casei însăși. Precum este sciut comisiunea de instrucție — doar numai din întemplare? — a fost astfel compusă, că în easereprezentă numai neamul maghiar — căci dnii deputați Grünwald și Baross mi-ar lua-o desigur foarte în nume de rău, dacă i-aș privi ca cetățeni unguresci de neamul nemțesc respective slovac; cu toate că așadară numai neamul maghiar a fost reprezentat în comisiunea de instrucțiune, totuși s'a aflat în ea diferențe cu totul polare de opiniune, chiar și în desbaterea generală doi membrii ai comisiunei — contele Aurelie Dessewffy și Bela Grünwald — cari susțineau, că ei n'ar înțelege necesitatea și folosul acestui proiect de lege, ei îl țin de stricăcios, inoportun și primejdios. Ear alți doi membrii au sulevat nisce propuneri, ce ar fi schimbat cu totul și ar fi domolit proiectul (Csengery și Irány).

Astfel stă cu omogenitatea comisiunei; cum stă însă cu majoritatea „compactă“ a Casei însăși?

Despre aceasta se poate susține încă mai cu drept: *duo quum faciunt idem, non est idem*. Aici veți bine încă nu pot vorbi de fapte, ca și cu privire la pertractările comisiunei, căci aici în casă stăm abia la începutul desbaterei; astfel încât pot numai esprima combinațiunea mea basată pe o observare pētrunđătoare și multilaterală, combinațiune despre elementele diverse ale acestei majorități-monstre de astăzi. Cred, că pot împărți pe aceia ce astăzi sînt aplecați a vota pentru proiectul de lege, ce ne stă înainte după motivele lor în cinci categorii și adevă fără privire la partide, de cari altădată se țin. Clasa dintăiu o formează aceia, cari în deobște nu se prea ocupă cu proiecte de legi și cari și pe aceasta poate l-au cetit, poate și nu; ei știu numai atăta, că în el e vorba despre răspândirea limbei maghiare și de aceea le este dorința ferbinte a l' vota. Respect înaintea acestora, — căci a lor este împărăția cerurilor! De clasa a doua se țin aceia cari sînt dedația vota cu aceia — cu cari ei sînt dedați a vota. (*Haritate*). În clasa a treia îi socotesc pe aceia, cari au studiat cu pētrundere acest proiect de lege, cari au cunoscut esact fie-care intențiunea lui și sînt și clarificați asupra consecențelor lui. Aceștia înțeleg, că el vatămă pe nemaghiari, ei aprețuesc câștigul, ce și l' făgăduesc pentru neamul maghiar de la proiectul de lege, întru atăta, încât nu i costă nici un scrupol de conștiință, a ne socoti paguba, ce o fac — altora. În clasa a patra număr pe aceia, cari nu și ascund de loc, că proiectul de lege nu va folosi întru nimic neamului Maghiarilor, că va face chiar stricăciune culturii ge-

nerale și statului unguresc și i va primejluî, cari însă cu toate aceste îl țin de lipsă, pentru că regimul Tisza, ce prin miseria transacțiunei și prin politica sa bosniacă de mult și-a perdut popularitatea sa, ba a devenit de-adreptul de ură chiar la neamul maghiar, este avisat a înălța prin această lege popularitatea sa scăpătată la splendoare — și încă cu ajutorul și cu spesele opozițiunei. (*mișcare în stēnga*). Poftiți, faceți deci acest serviciu de dragoste, domnii mei de la opoziție, votați i legea aceasta și fiți convinși, Coloman Tisza nu v' va datorî mult mulțămita și acuși și în Novibazar — va reforma școli populare! — Clasa aceasta premenționată a cinicilor „politici“, calculează astfel: dacă urmările legii vor fi chiar cât de rele, vre-o câte-va luni asigură existența cabinetului — pe noi ne mai ține, „après nous le déluge.“ — Și acum vine clasa din urmă, cea mai însămnată în casa aceasta și cea mai numeroasă. În ea aflu intențiunile, cele mai bine voitoare, înfelepciune, sobrietate, pricepere adevărat diplomatică, numai una nu aflu în ea: curagiul. Acestia Țic: noi cunoaștem proiectul, noi recunoaștem că el este nedrept, stricăcios, primejdios, — dar unui astfel de proiect de lege nu te poți opune, căci vai de acela, care ar cuteza-o; opiniunea publică sumuțată, turbată l'ar nimici. Acestia nici când nu ar fi adus proiectul de lege, ei nici nu lucră activ pentru el și și consimt cu el cu inimă grea, și ei cred, că trebuie să l' aprobeze pentru a nu se face politicesce imposibili.

Este ceva, on. Casă; Mărturisesc, că și eu sînt consciu de aceea că este un lucru prea primejdios a păși în contra acestui proiect și o știu sigur: Țic de astăzi mă va costa mulți amici. Lăsați-mă însă a mă esprima sincer: pre cine îl perd astăzi cu acela eu n'am perdut nimic!

Că noi în Ungaria în cestiunea aceasta stăm sub impresiunea cea mai nesuferită a unei opiniuni publice măestrite și până la estas sumuțate, asupra acesteia s'a plâns deși nu aici în Casă, dar în ședința publică a comisiunei un bărbat pe care voiesc aici a l' cita ca martor clasic: nu este unul mai neînsemnat (*Să auđim, să auđim!*) decât Bela Grünwald, care în ședința comisiunei a declarat: că proiectul de lege din cestiune nu l' ține de oportun, nu de necesar, nu de potrivit, însă față cu dispoziția forțată în public și în Casă însăși află imposibil a păși cu succes în contra proiectului de lege, trebuie să și reserve în-ă în desbaterea specială etc. etc. — precum se obișnuiesc retragerea scutită în astfel de casuri. Nu este aceasta o prețioasă bucată de ironie a istoriei? Acel bărbat, care a semănat în broșurile sale naționale extreme și, să o spunem verde, șoviniste a semănat, Țic, cu anii vântul egoismului de rase, se miră acum, că seceră furtună. Acî stă el, un învățacel modern de fărmeătoriu, sub blăstămul activității sale proprii:

„De spiritele ce le-am invocat,
Nu mai pot scăpa!“

Ean să vedem, on. Casă, cine sînt acele „spirite,” în fața cărora și pe un Bela Grünwald îl iau florii?

Cine sînt, cari produc în viața de stat a Ungariei curenturi, de cari li teamă și bărbăților curagioși, ba chiar acelora, cari nu suferă de o conștiință scrupuloasă? Eu cred, că acești faiseurs nu sînt a se căuta în mijlocul fiilor lui Arpad, în tabăra adevărat maghiară; opiniunea publică, presiunea și teorismlu ei le fac a ceea, cari fac în diuna de astăzi în Ungaria aproape întreaga politică, ba dau întregii vieți publice în Ungaria un haut-gout particular: neofiții. — Această specie este cu mult prea însemnată și, deși au intrat ea în toate membrele trupului nostru de stat, până acumă prea puțin băgată în seamă, încât să nu țin eu de datorința mea patriotică, a o caracteriza cu vr'o câte-va linii. Neofiții nu se recrutează, precum am dis, din neamul maghiar, ci din fiii celorlalte neamuri ale Ungariei. Ei se lapădă de neamul lor, fiindcă nu voiesc a lua parte la soarta cetățenilor de-a doua clasă; ei se alătură neamului domnitor cu oare-care îndrăzneală și se încearcă cu tot adinsul între ei a satisface cu oare-care lăcomie ambițiunii lor. Ei fac din patriotism o speculațiune, se supralicitează unul pe altul în alipirea farisăiască către stat, și înnegresc din profesiune pe ori cine, care nu aparține clicei lor sau care nu șed în tabăra celor cu putere. Acum mă adrez către D-Voastră, domnii mei colegi, către „părinții patriei” și vă întreb: puteți D-Voastră suferi ca oamenii, pe cari i-a adus egoismul și lipsa de caracter în tabăra Maghiarilor, să aibă influență normativă asupra conducerii destinelor statului nostru? Puteți D-Voastră suferi, că copilul de șvab din Torontal și copilul de slovac din Trencin, cari s'au îmbuldit în mijlocul D-Voastră pentru a aparține privilegiilor și a face carieră repede, (sgomote și strigări din stînga estremă: la ordine!) eu aici nu vorbesc de indivizi, ci de figuri tipice — puteți D-Voastră suferi, ca astfel de cavaleri de industrie politici să falsifice fără pietate caracterul statului unguresc și, pentru ași ajunge scopurile lor egoistice, să l'împingă în căi, care nici când nu i vor fi spre bine? (mişcare).

Eu însă vă dic, domnilor: până când neamul maghiar nu este în stare, a lăsa să se facă politica sa prin proprii sei fii, până când el este avisat a lăsa, ca întreaga activitate oficială și oficioasă în presă, în oficiu, și pe toate terenele vieții publice, să se îngrijască prin astfel de neofiți, pentru că fiilor sei proprii le lipsește diligența, perseveranța și tehnica — până atunci statul unguresc nu va înflori, căci istoria universală ne învață, că seminția de parasiți a neofiților numai acolo poate ajunge la influență și putere, unde viața publică este bolnavă, unde în stat este ceva putred! De ar succeda statului unguresc de-a se însăpătoșa de acest rău! Dar să nu uităm: La această se cere voință serioasă și muncă perseverantă din partea neamului maghiar.

(Va urma).

Revista politică.

Sibiin, în 27 Aprilie.

Proiectul de lege pentru impunerea limbei maghiare s'a primit și în desbaterea specială cu puține modificări, cari sînt mai mult menite a înăspri decât a domoli. Bela Grünwald și Aladar Molnár s'a întrecut cu această ocaziune în espresii drastice în contra naționalităților. Dacă ne va permite spațiul vom reproduce din desbaterea specială foarte instructivă și adese vătămătoare pentru Români, momentele mai întresante. Nemții și Cechii din Austria

tot mai mult se apropie unii de alții și este foarte probabil, că în sfîrșit se vor înțelege. Din ambele părți se va esmite o deputațiune de cinci membrii pentru înțelegerea definitivă.

Rușii au început deșertarea Rumeliei răsăritene. Preparațiile pentru deșertarea Bulgariei încă s'au început. Batalioanele rusesci de instrucție, înființate pentru deprinderea miliției bulgare, se disoalvă. Mulți oficeri rusesci a căpătat voie a se reîntoarce cu concediu la Rusia încă înaintea plecării trupelor lor. Deputațiunea adunării bulgare naționale pleacă numai după ce principele Donducoff-Korsakoff se va reîntoarce; deputațiunea are misia, a încunoscinti pe principele Battencerg despre alege-re.

În Constantinopole se crede pozițiunea lui Caratheodory-pașa de sguduită; sultanul îi impută, că n'a fost rigoros destul față cu Austro-Ungaria în cestiunea Novi-Bazar.

În camera din London marchisul de Salisbury vorbind de România a dis, că cele trei puteri vecine acestui stat au recunoscut independența lui, dar Italia, Franca, Germania și Anglia nu s'au rostit încă, așteptând împlinirea stipulațiilor tractatului dela Berlin. Ministrul englez crede însă, că puterile au astăzi dreptate a presupune, că aceste stipulațiuni vor fi în curînd deplin executate.

Dela Sinodul archidiececan.

(Raport special al „Telegrafului român”)

Ședința XIII.

(Înceiere.)

La bugetul B) „mijloace propriie archidiececane,” titlul: I pos. 1, 2, 3 se votează neschimbate cu adaugarea următoarelor pos. „pentru susținerea organismului consistoriului metropolitan pe anul 1880 în modul și și cu rezervele cuprinse în concludul sinodului din 1877 Nr. 122 600 fl.”

„Reparaturi la reședința arhiepiscopoească 100 fl.”

„Pentru un referent în senatul epitropesc al consistoriului 1200 fl.”

Titlul II. posiț. 1, 2, 3, 6 se votează neschimbate cu adaugarea pozițiunei: „Ajutoriu emeritatului protopresbiter din Sighișoara 200 fl.”

Titlul III. posiț. 1, 2, 7 se votează neschimbate.

Titlul IV. posiț. 1, 3 se votează neschimbate.

Titlul V. se șterge din veniturile caselor fondului seminariului Andreian A., care o solvește vicariul arhiepiscopesc actual pentru locuința sa. În legătură cu această pune la dispozițiunea vicariului arhiepiscopesc actual archimandritului Nicolau Popea ad personam, întreg tractul I al casei din strada măcelarilor Nr. 41. ca semn de recunoștință în mod gratuit.

La acest titlu se votează nemodificate posiț. 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 14, cu adaugarea posiț. „spese la grădina agronomică 200 fl.”

Titlul VI posiț. 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9 se votează nemodificate ear posiț. 4: „remunerațiune casariului la epitropia archidiececană” se votează 500, la posiț. 5 „remunerațiune controlorului la epitropia archidiececană” se votează 400 și la posiț. 10: „remunerațiune extraordinară casariului pe anul trecut” 400 fl.

Titlul VII posiț. 1, 2, 3, 4, se votează nemodificate.

Titlu VIII posiț. 2, 3, 4, se votează nemodificate adăugîndu-se o posiț. nouă „dare de venit după interesele capitalelor elocate la privați 60 fl.

Titlu IX. posiț. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, se votează nemodificate adăugîndu-se posiț. „reparaturi la casele tipo-

grafei” 200 fl., și spese extraordinare 500 fl.

Titlul X. se votează nemodificat.

Titlul XI se șterge din bugetul B) și se trece la bugetul C).

Titlul XII, XIII, XIV, XV, XVI XVII, XVIII, XIX, XX, XXI, XXII, XXIII XXIV se voteze nemodificate.

Bugetul C) dela titlul I—XXXV se votează nemodificat, aduogîndu-se un titlu nou „Fundațiunea Șaguniană pentru două eparchii” (din bugetul B)

Ședința următoare se anunță pe mîne la 9 oare dimineața. La ordinea zilei rapoartele comisiunilor.

Ședința se încheie la 2½ oare după amiazi.

Ședința XIV.

Ședința se deschide la 10 oare înainte de amiazi. Pentru autentificarea protocoalelor ședințelor XI XII și XIII, — Sinodul face dispozițiunile de lipsă la sfîrșitul ședinței.

Presidiul prezintă: Rugarea preotului Basiliu Motora din Câmpeni pentru asigurarea dăruirii la 1873 de Anca Petru Munio, și la anul 1876 de Cotișel Nicodim în favorul bisericei gr. or. din Certeje. — Se transpune comisiunei petițiunare.

Deputatul Ioanichie Olariu face următoarea propunere: Preavenerabilul sinod să binevoiască a concluda, ca pe venitoriu să se aplacideze oficiilor protopresbiterale ca pauză de cancelarie pe fie-care an o remunerațiune în minimum de 60 fl. v. a. din fondul arhiepiscopiei. — Se transpune comisiunei pentru propuneri.

Deputatul Ananie Trombițaș face următoarea interpelațiune: Încercata înalt preasfînta Sa părintele arhiepiscop a satisface concludelor sinodale din 1877 și 1878 cu privire la pașii ce sînt a se face pentru modul distribuirii ajutorului de stat? Și dacă nu, are de cuget a satisface acestor concluda la timpul oportun.

Presidiul răspunde; că după încheierea sesiunii anului trecut, avînd a se ocupa cu pregătirea agendelor congresului național bisericesc, nu a putut grăbi ași căuta ocaziune pentru a satisface acelor concluda. După congres au întrevînit și alte împrejurări cunoscute membrilor sinodului, cari l-au adus la convingerea că, nu este oportun în împrejurările existente a resuscita la locul seu aceste întrebări. De altcum a crețut, că este chiar în interesul nostru a aștepta o ocaziune mai binevenită în această privință când își va ține de datorință a satisface concludului sinodal.

Interpelantul se declară mulțumit cu răspunsul. — Spre sciință.

Urmează la ordine raportul comisiunei finanțare. Raportorul comisiunei Anania Trombițaș raportează despre inventariul general al averii archidiececei și al tipografiei archidiececane. Se ia spre sciință.

În legătură cu obiectul de sub Nr. precedent, — Sinodul decide: că pe viitoriu fundațiunea pentru cele două eparchii să nu se mai numere între fondurile archidiececei ci între deposite, ear comisiunea tipografiei archidiececane să compună pe viitoriu inventar special despre întreaga sa avere.

Urmează la ordine raportul comisiunei pentru propuneri: Raportorul A. Trombițaș cu privire la propunerea dep. Ioan Popea de a se escrie premii pentru cărți didactice din raionul învățămîntului religiunii în scoalele elementare și gimnasiale, propune: A se lua deocamdată această propunere dela ordinea zilei. — Sinodul decide: Obiectul din cestiune se transpune consistoriului spre a l' studia și a veni cu o propunere în merit la cea mai de-aproape sesiune a sinodului.

Același raportor raportînd despre propunerile dep. I. Botean ca lo-

cul de scrutiniu la alegerea deputaților mireni și locul de alegere al deputaților clericali în cercul electoral IV (Deva) să se strămute dela Deva la Orăștie; și a deputatului I. Popea, ca locul de scrutiniu al cerc. XVIII Brașov, pe viitoriu să se strămute dela Săcele la Brașov, propune și sinodul decide: Propunerile din cestiune se transpun consistoriului archidiececan spre competentă afacere.

Același raportor raportînd despre propunerea dep. I. Botean, ca pe viitoriu tractul protopresbiter al Orăștiei să fie tacsat de clasa II-a de nu de a III-a propune și sinodul decide: Se transpune consistoriului spre competentă afacere.

Cu privire la propunerea consistoriului archidiececan de sub Nr. 554 ex 1879 de a se ficsa vre-o sumă din fondul de 30,000 pentru cumpărarea unei cantități oare-care de pămînt spre asigurarea subsistenței parochului nostru din Murăș-Oșorheiu, același raportor propune și sinodul decide: consistoriul archidiececan se însărcinează a cumpăra prin conlucrarea comitetului parochial din M. Oșorheiu din fondul de 30,000, succesive pămînt, care rămînînd proprietatea acestui fond să se dea spre usufructuare parochului și respective protopresbiterului gr. or. din M. Oșorheiu.

Urmează la ordine raportul comisiunei pentru bugetul cassei. Raportorul George Dănilă propune și sinodul decide:

1) Diurnele deputaților sinodali pentru sesiunea prezentă și ale membrilor comisiunei generale se statoresc cu 3 fl. pe zi, remunerîndu-se numai prezențele efective, ear la esterni cu două zile mai mult, computîndu-se timpul venirii și întoarcerii dela sinod.

2) Deputaților esterni li se rebo-nifică și spesele de drum avute efectiv în proporția prezențelor.

3) Competențele, ce au a se licuida de biroul sinodal se vor acoperi din vre-un fond archidiececan disponibil, pelângă restituire din colectele ulterioare, ce se vor face spre acest scop.

4) Pentru acoperirea speselor biroului se statoresce suma de 20 fl.

5) Cu executarea acestui conclud se însărcinează consistoriul archidiececan care pre viitor va avea procura de timpuriu datele de lipsă, relativ la depărtarea fie-cărui deputat în direcțiunea liniei călei ferate dela locul ținerii sinodului.

Același raportor cu privire la cererea alesului dar neverificatului deputat I. Bojiță, pentru asignarea diurnelor pe 5 zile, și a speselor de drum în sumă de 8 fl. 10 cr. sinodul decide: deputatului neverificat I. Bojiță i se rebo-nifică competența de drum cu 8 fl. 10 cr. și diurnele din 7—12 Aprile incl. cu 3 fl. la zi. Cu executarea concludului se însărcinează biroul sinodal.

Cu privire la cererea dep. A. Trombițaș pentru rebo-nificarea speselor de călătorie și a diurnelor ce i compet ca membru al comisiunei esmise prin sinodul archidiececan din 1878 Nr. 79 în afacerea convocării congresului și consistoriului metropolitan același raportor propune și sinodul decide: Spesele de drum și diurnele de 3 fl. pe zilele specificate în petițiunea sa să se aviseze prin biroul sinodal la cassă.

Urmează la ordine raportul comisiunei petițiunare. Raportorul Absolon Todea cu privire la rugarea comitetului parochial gr. or. din Cojocna pentru un ajutor în bani spre scopuri scolare din vre-un fond archidiececan propune și sinodul decide: Se transpune consistoriului.

Rugarea comitetului parochial din Binținț pentru dobîndirea unui ajutor de cel puțin 500 fl. spre edificarea scoalei confesionale române gr. or. — Se transpune consistoriului spre a o lua în posibilă considerare.

Rugarea sinodului parochial din opidul Deva pentru un ajutor anual de 100 fl. la salariul învățătorului dela scoala confesională română gr. or. din Deva — Se transpune consistoriului spre a o lua în posibilă considerare.

Rugarea parochului gr. or. din Rohia, Aron Cosma, pentru un ajutor de cel puțin 50 fl. din ajutorul de stat pro 1877 prezentată sub Nr. 58 din 1878 — Se transpune consistoriului.

Rugarea Paraschivei Pop din Alba-Iulia pentru estradarea sentenței divorțiale a ficei sale Carolina Vlad — Se transpune consistoriului.

Rugarea comitetului bisericesc din Mihăești, tractul Dobrei, pentru un ajutor în bani spre continuarea edificării bisericii nouă, ce are să se înceapă. (Nr. 37 a) 1878) — Se transpune consistoriului.

Rugarea parochului Mihai Chebelean din Nyárad-Szt-Benedek pentru a i se da ajutorul de stat pe tot anul (Nr. 37 b) 1878) — Se transpune consistoriului.

Recursul lui Gregor Simedru și Ioan Romosan, epitropi în Vinerea în contra deciziunii consistoriale în afacerile epitropiei parochiale de-acolo (Nr. 37 c) 1878) — Se transpune consistoriului.

Cererea lui Basiliu Matora, paroch în Câmpeni, pentru asigurarea dăruirii făcute la 1873 de Anca Petru și la a. 1876 de Nicodim Cotișel în favoarea bisericii gr. or. din Certeje — Se transpune consistoriului.

Pentru autenticarea protocoalelor șed. XII, XIII și al ședinței prezente prezidiul propune și sinodul decide: autenticarea protocoalelor din cesiune se va face Vineri la 11 oare în comisiune de toți membrii sinodului, cari vor fi prezenți în Sibiu.

Prezidiul în Sibiu cu multă plăcere, că deși din consultările acestei sesiuni n'a rezultat creațiuni de o însemnătate deosebită mare, totuși sunt rezultate, deși modeste, dar salutare pentru biserica noastră, și corespunzătoare puterilor de cari dispunem. Mulțămesc apoi deputaților pentru concursul și bună voință, cu care i-au ușurat deslegarea agendelor acestui sinod și și exprimă mulțămirea că sub decursul acestei sesiuni sinodul a avut ocaziune, de-a și exprima simțimentele sale de loialitate către Prea Înălțatul împărat și rege și către dinastie, simțimentele, cari se vor păstra a bună samă și pe viitor. Accentuează apoi pașii făcuți de episcopatul nostru și de consistoriu pentru pacea bisericească, și a pașii publice din țară și dând deputaților bicuvântarea arhierescă declară sesiunea sinodului archidieceșan pro 1879 de încheiată.

Deputatul, Vicariul N. Popea mulțămesc Înaltului prezidiu, părintelui sinodului, pentru ostenele ce și-a dat întru conservarea autonomiei noastre bisericesci, pentru nisuițele de-a aduce biserica pe cale sigură la scopul ce dorește să-l ajungă și pentru paciință și faptul cu care a condus pertractările acestui sinod.

Despre această încheiere a sinodului present se ia act la protocol.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Tractul prot. Turda super. 23 Aprilie.*) Onorate D-le Redactor! În prețuitul jurnal „Telegr. Rom.” Nr. 39, pre carele ai onoarea a-l redige, ai fost așa de afabil, încât ai consimțit cu publicarea unei corespondențe mali-

*) Răspunsului acestuia nu i-ar fi locul aici; dar ca să nu ni se poată imputa parținare îl publicăm tocmai la locul acesta, fără comentariu. Red.

țioase cu tema: Tractul prot. Turda super. 1 Aprilie († Preotul Ioan Popescu) subscrisă de „Unul ce a fost de față la înmormântare,” prin care acel „Unul...” cu o nerușinare deamă de un vagabund, lipsit de ori-ce conștiință, declară toată preoțimea din protopresbiteratul Turdei superioare de „fără caracter și fără conștiință”; ear pre fie ertatul paroch din Rîpa de jos, Ioan Popescu, îl ridică la al treilea ceriu.

N'avem intențiunea de-a face o analiză despre viața repozitorilor preoți căsi: „și fiul acestuia Ioan Popescu, căci: „de mortuși nihil, nisi bene,” și dacă voim a ne supune acestei aksiome, apoi de „bene” prelângă toată bunăvoința și simțul nostru de dreptate nu ne dă mâna, n'avem material de-a pute scrie. De „rău” nu ne concede așomă, dar mai vortos simțul nostru de umanitate și morală.

Să scie însă lumea, înțelegem, lumea care e capace de-a primi adevărul și dreptatea. cumcă aceasta corespondență malițioasă este eșită din peana unei mâni păcătoase, pline de răutate și invidie. Să scie on. public, că acel „Unul...” și-a versat veninul, care nu l'a mai putut purta, numai din interes parțial. Preoțimea acestui tract prot. nici când n'a fost desbinată. A esista divergență de opinii, nu însă desbinări. Preoțimea acestui tract au trăit în cea mai bună concordie și frățietate, ca o familie plină de dragoste. A venit însă dela anul 1872 încoace, de când adică: „cel din urmă preot din tractul acesta a fost demunit de administratorul protopresbiteratului, multe fortune, multe vântoase rele asupra acestei preoții. Cu era acestei administraturi provisorice a tractului nostru a intrat și era duchului satainei. A asudat mult acest duch necurat, și-a pus toate puterile, au resturnat toate petrele, au folosit toate mijloacele numai și au folosit poată sëmăna sëmănta discordiei, pismei sataine și a neînțelegerii între preoțimea și poporul acestui protopresbiterat. Câte denunțări, câte calumnii, câte procese disciplinare, toate le-a probat acest duch al diavolului. Ei! dar prevedența divină a veghiat cu îndurare asupra preoției și poporului din acest tract. Ea nu s'a lăsat înșelată nici trasă în raionul discordiei și neînțelegerii; ci a fost, este și va rămăne una, neîmpărechiată, condusă de sëmăntă de concordiei, a iubirei și frățietății. Acesta enecasul la acel „Unul...”, căci „Unul” au fost „Unul” este și „Unul” va și rămăne, și în acel „Unul...” peștiș la inimă, cum este, să și rămăne pururea duchul neînțelegerii, discordiei și neunirei.

Dacă acum acestui „Unul...” nu i-a succes a ne împărechia, a ne înhăma și a ne face instrumente oarbe dorințelor și aspirațiunilor lui parțiale, vedânduși toate planurile duse pe ghiață și vedând că sunt prelungă toate machinațiunile lui, tari ca stânca în convingerile noastre, cum vine și după ce analogie și rațiune declară astfel în public pe o corporațiune întreagă?! Asupra acestei espectoratiuni și invective malițioase ne exprimăm indignațiunea și disprețul, cel merită; ear pre acel „Unul...” ce de după culise aruncă tină și se nisuesce a seduce opiniunea publică, îl declarăm de un calumniator nerușinat, lipsit de tot simțul uman, până atunci, până când nuși va da numele, ca așa să putem sta de vorbă înaintea publicului, nu de după tufă, ci față în față, cum pretinde caracterul solid și morală.

Tot odată fiind-că acel „Unul” fără nici o excepțiune vatemă onoarea fie-cărui preot din acest protopresbiterat, căci enunțatiunea „onoare excepțiunilor!” cari sunt rari ca peana de corb alb” atăta va să dică, că, toți până la unul sunt fără caracter și fără conștiință, pentru că noi scim, că corb alb nu esista și „per consequentiam” preot cu caracter în tractul no-

stru încă nu esista, așa: tăind aceasta în onoarea fie-cărui, în onoarea, carea e cel mai scump, în onoarea a unui individ, rugăm și tot odată provocăm pe dl redactor a descoperi numele acelui calumniator, ca astfel se ne putem purifica pe calea ordinară.

Că a fost repozitorul paroch Ioan Popescu iubitor de poporeni, este o cesiune de care nu ne atingem cam de odată. Scim atăta, că în contra tuturor protestelor poporenilor sei, au fost impus de paroch; scim atăta, că nici după devenirea lui de paroch, nu și-a scuit căsiga încrederea și iubirea poporului: ceea ce se vede de-acolo, că poporul cel mai de frunte în loc de-a merge la înmormântare, și-a făcut cale la economia de câmp, și pe lângă toată dojana subjugării noastre cercuial, a unui preot și delui învățător, cari mergea la înmormântare, n'a voit a și lăsa lucrul, ba, din iubirea cea mare către repozitorul lor păstoriu, s'au esprimit unii: „bine că am scăpat de dracul, ce a sărit preste gard în mijlocul turmei.” Dacă aceasta este iubire, se judece lumea, se judece in-suși acel „Unul...”

Rugăm pe dl redactor despre a cărui dreptate, față de toți, suntem convinge, a da loc acestui răspuns în coloanele prețuitului diuarius „Telegr. roman.”

Tot odată, fiind-că noi nu voim a macula pe nimene de după culise, cum e obiceiul acelui „unul ce a fost de față la înmormântare” avem onoarea a ne subscire cu numele legiuit, primit în s. botez.

Galation Șagău, paroch în Idicel. Ioan Branea, paroch în Maierău. Chiril Fulea, paroch în Filia, notariu tractual și administrator al parochiei Restosnea. Dimitriu Cornea paroch în Ibănesci și asesor ppsc. Ioan Petru, capelan în Ibănesci și capelan Petrupestru r. ung. Ioan Fulea paroch în Jabenita catechet la gimnas. real. în Reghin asesor protopopesc.

Varietăți.

* Escel. Sa I. Preas. Archiepp. și Metropolit Miron Romanul a plecat Joi cu trenul de sara la Budapesta spre a lua parte în casa magnaților la desbaterea proiectului pentru introducerea limbei maghiare în scoalele poporale.

* (Necrolog). Paraschiva Morariu născută Dușan cu inima frântă de durere, aduce la cunoștință tuturor consengenilor și amicilor că scumpul ei soț *Alexandru Morariu* cleric de cursul III-lea în floarea etății, în a doua deci și doua primăvară a vieții sale, după un traiu conjugal abia de jumătate de an, frânt de un morbo grav de dece zile, la 29/17 Aprilie, își dote nobilul seu spirit în mâinile atotputintului creatoriu deplâns fiind de scumpa sa soție Paraschiva, mama sa Petrafina și sora Carolina, cari toate își concentrasera speranța în unicul fiu respective frate și soț; defunctul pe lângă soție, mamă, soră și consangeni este deplâns și de clericii institutului Andreian și de întreaga comună Bertin carea aștepta un bun păstor în tinerul teolog, căruia cu toții îi esprima: să i fie țărina ușoară și memoria binecuvântată!

* (Escriere de premii). Conform decisului din 25 Noemvre 1878 al comitetului despărțământului III (Sibiu) al Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român se conferă din partea numitului despărțământ: a) patru premii, a 1 # pentru cele mai bune prelegeri practice din ori care obiect de învățământ din scoalele poporale române, ce se vor înainta în scris cel mult până la 1 Septemvrie a. c. din partea învățătorilor scoalelor poporale române din

pe teritoriul numitului despărțământ; b) Un premiu de 25 fl. pentru învățătorul român de pe teritoriul acestui despărțământ, care va arăta grădina de școală cea mai bine întocmită. Cei ce vor reflecta la aceste premii să se adreseze la dl protosin cel Dr. Ilarion Pușcariu, directorul despărțământului.

Celelalte diare române mai ales din loc, sunt rugate a petrece această notiță în coloanele lor.

* (Dispoziție nouă pentru mersul trenurilor). Din 15 Maiu începând trenul ajunge în Sibiu odată pe zi la 12 oare 35 minute înaintea de ameași (adecă) cu 3 oare mai târziu ca până acum) și pleacă odată pe zi la 6 oare 20 minute dimineața. În numărul procsim vom aduce schimbarea completă în mersul trenurilor pe linia răsăriteană a drumului de fer al statului.

* (La loteria) de efecte jucată în favoarea fondului reuniunii femeilor române gr. or. din Făgăraș și giur în urma tragerii ținute în 5 Maiu 1879 în sala scoalei confesionale din Făgăraș conform planului de joc aprobat de înaltul ministeriu regiu de finanțe cu gratioasă rezoluțiune dto 9 Faur Nr. 8050 ex 1879, au căstigmat următorii numeri și anume: Nrii 375, 144, 119, 623, 720, 309, 682, 492, 140, 64, 288. 684, 614, 497, 565, 777, 147, 425, 468, 433, 453, 8, 458, 454, 456, 428 774, 112, 102, 167, 602, 162, 301, 300, 293, 476, 600, 780, 172, 475, 569, 384, 100, 643, 246; 599, 22, 57, 58, 566, 637, și 754.

a) Conform §-lui 3, al menționatului plan obiectele căstigate se vor strada numai pe lângă renapoiarea losului original.

b) În sensul §-lui 4, căstigurile au a se ridica dela prezidiul reuniunii directe sau a cere spedarea lor, însă pe spesele respectivului căstigatoriu.

c) Obiectele căstigate au a se ridica în termin de 30 zile dela sortire, căci la din contră recad în proprietatea fondului numitei reuniuni.

Făgăraș în 5 Maiu 1879.

Reuniunea femeilor române gr. or.

Anastasia Popescu m. p.,
presidentă.
Ioan Turcea m. p.,
secretariu.

* (Programa Nihilistilor). O foaie mică din Rusia, „Crymschi Listoc”, (Gazeta Crimului), care apare numai de două ori pe săptămână, are meritul, că a estras chiar din publicațiunile tăciunilor ruși acele frase, care se poată la lămuriri asupra programei Nihilistilor. Eată frasele, pe care se bazează programa comitetului revoluționar, arătând tot de-odată și isvorul de unde sunt estrase:

„Idealele fostilor liberali și chiar republicani sunt nisce povesti învechite.” (Wpered I pag. 36).

„Garibaldi și Felix Pyat, chiar desperatul și ateistul Felix Pyat, sunt nisce „Pancenii înapoiști.” (Wpered IV, pag. 74).

„Comuna Parisului din 1871 merită oare care vață în ochii nihilistului, căci uciderile și arderile ei reprezintă pentru viitoriu „o rasă de lumină,” dar și ea nu e „îndestulitoare căci n'a făcut nici un pas decideror, și deși ținta ei a fost sguduirea societății din bazele ei putrede, tot n'a cutezatsă înainteză spre țintă.” (Wpered V. 129, 133).

Oamenii dela „Wpered” vor lucra „mai conștiințioși” și nu se vor mulțami cu „măsurile pe jumătate,” ca comuna, care împușca „numai” cu decimile obstacelui ei. Ei nu se vor retrage dinaintea ori-cărei asprimi. (Wpered VIII, 229), ei recunosc necesitatea unui războiu aprig „purat prin furt, pustiiri, prădări și ucideri,” ceea ce ar cuprinde și nimic tot ce

ar pute împedeca înflorirea societății actuale." (Wpered I, 21).

"Nihilistii tind la sfarmarea societății burgeze, îngropând sub ea lumea veche." (Programa Nabat, pag. 2).

"Nihilistii tind la confiscarea tuturor bunurilor." (Wpered XIX 592).

"Nihilistii cer delaturarea familiei" (Nabat 5); "religiei" (Wpered XIX 584) și a "libertății" ca o noțiune fără pic de cuprins."

"Acest program va căuta să îl îndeplinească societatea noastră cu ajutorul partidului revoluționar polon; (Wpered I, 3—4) decretând apoi sentința de moarte „cu arma în mână împotriva tuturor călăilor, neguțătorilor și proprietarilor." (Wpered XIV, 325); ei vor întinde vëlul spaimei asupra tuturor, cari nu nutresc ideile lor. (Narodnaja Rasprava, adică dreptatea poporului I, 11).

"Nihilistii vor nimici tot ce le va sta în cale sau le va îngreuna îndeplinirea programei lor, fie persoane, fie lucruri, fie referințe." (Narodnaja Rasprava I, 14).

"Cine nu e pentru nihilisti este împotriva lor și cade sub gloanțele revolverelor lor." (Navodnaja Rasprava II, 5).

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.")

Viena, 9 Maiu n. „Fremdenblatt" raportează: În cercurile deputaților se afirmă, că sesiunea senatului imperial austriac se va încheia sărbătorește în 17 Maiu prin un mesagiu al Împăratului.

Viena, 9 Maiu n. O adunare de 112 deputați ai partidei constituționale a primit cu unanimitate cunoscuta programă.

Constantinopole, 9 Maiu n. Un raport din „Pol. Cor." pretinde, să nu se dea prea mare însemnătate faimelor despre o alianță ruso-turcească.

London, 9 Maiu n. În casa de jos a declarat regimul: Anglia și-a dat consimțământul la o mediațiune în cestiunea grecească printr-o conferință de ambasadori în Constantinopole.

Francia și Anglia sunt cointeșeși cu privire la o prolongațiune pe șese luni a tratatului de comerț.

Bibliografie.

Resbelulu orientale ilustratu de profes. Dr. A. P. Alessi și profes. Macsimu Popu. Gratz, 1878. I—VIII.

După cum își vor aduce aminte onor. cetitori, încă în anul trecut am fost atras atențiunea publicului asupra acestui op, a cărui fascicul I l'am fost primit. Fasciculul II nu ne mai veni și se părea că întreaga întreprindere sau a dat de pedece însemnate sau s'a sistat chiar cu totul. Într'un târziu însă primiram scirea, că fasc. II a fost confiscat de poliție, pentru că în el se tracta în nisce termini aspri despre alipirea Bucovinei la Austria. Editorului Cieslar din Gratz i s'a făcut o daună de mai multe mii florini, precum se asigură. Totuși el continuă cu perseveranță opera începută, scoțând fasc. II într-o ediție nouă „îndreptată". De curând a apărut fasc. VIII. Am primit totdeodată și un frumos tablou (oleotipie) „Ocuparea Plevnei", ce pentru ori-care casă română ar fi o podoabă.

Întreprinderea d-lui Cieslar merită toată lauda pentru tipariul frumos, ilustrațiunile netede și preste tot ajustarea elegantă. Păcat numai că, atât prin limba cât și cu deosebire prin ortografia opului, i s'a închis acestuia calea la publicul românesc cel mare din România, unde cărți scrise după sistemul Blăjan nu se citesc așa dicând de loc. Astfel, d-l Cieslar pentru jertfele sale, de care însuși ne vorbește într'un cerculariu, nu va pute primi resplata cuvenită.

Altecum recomandăm publicului opul din cestiune.

Bursa de Viena

din 7 Mai n. 1879.

London	117 40
Argint	—
Galbin	5 54
Napoleon d'aur (poli)	9 35½

Economic.

Sibiin, în 3 Maiu n. Têrgul anual, carele s'a ținut în luna aceasta a fost peste tot foarte nemulțamitor. Causa sânt banii. Împregiurările sub care trăim sânt foarte sinistre și așa de suprimătoare, în cât lipsa își rădică capul din fie-care satu și mai din toate casele chiar și în oraș. Dintre toate têtrgul vitelor a fost mai mănos și cu mai mare vioiciune. Vitele au trecut. Celelalte article n'au avut nici o căutare. Vai de loc! Tot negoțul stagnează precum în genere așa și la têtrgul din luna aceasta. Deși timpul a fost frumos, cercetarea têtrgului totuși a fost miserabilă. N'au fost cumpărători dară nici vênđători. Comunația s'a mărginit la acest têtrg mai numai la articlii necesari pentru susținerea casei. Dintre vênđătorii articolelor diferite de vite au făcut ceva têtrg mai bun numai funarii și curelarii, dară și aceștia numai cu cumpărători din România. Vênđătorii de vestimente au fost reprezentați în têtrg mai bine ca ori și când, numai au și avut un têtrg mai rău ca ori și când.

Cereale și bucate au fost foarte puține de vênđare de-aceia prețul lor s'a urcat pe neașteptate. Dintre celelalte notăm următoarele prețuri: pro 100 chilo: Căneapă fl. 34—36; in necurățit fl. 70—75; o păreche pei de bou nelucrate fl. 22—40 fl. v. a. o păreche pei de vacă fl. 20—28; pei de miel negre de calitate primă fl. 3.50; de calitate mijlocie fl. 2.50 și de calitate ultimă fl. 1.80; cele albe toate fără deosebire fl. 1.30; peile de capră cele mai frumoase s'au putut vinde debia până cu 1 fl. Foarte rea trecere a avut și unsoarea de porc, carea s'a vênđut cu fl. 50—55 slămina cu fl. 50—56; untura cu fl. 52—58; sêul cu fl. 50—56; sêpunul cu fl. 38—40; sêul brut cu fl. 30—32.

Têtrgul vitelor cum am amintit deja a fost cel mai bun. Cu deosebire tare a fost căutate vitele cornute, cari pe lângă mari prețuri nu se puteau căpăta. Căii au fost foarte bine reprezentați, întrebare mai vioaie însă era după cei têtărănesci; oile și micieii au fost rău reprezentați și foarte mulți cumpărători s'au depărtat nemulțamiți. Boi s'au vênđut circa 1200 capete cu câte 200—300 ba chiar și cu 350 fl. părechea; vaci circa 540 capete cu câte fl. 60, 80 ba și până cu 120 fl. v. a.; biboli s'au vênđut la 250 capete cu deosebire bibolițe cu fl. 80—100; oile și micieii s'au vênđut în număr cam la 2300 părechi cu câte fl. 11—12; 14—16 și cele mai de frunte cu câte fl. 17—18 părechea.

Capre s'au vênđut circa 120 părechi, fie-care cap de capră se plătea cu câte fl. 7—8; cai circa 750 capete dintre care cei de ham cu fl. 50—300 după calitate; armăsarii și soiurile cele mai nobile s'au plătit după calitate cu câte fl. 300—400 pro cap.

Porcii n'au fost căutați dar apoi a fost și pușini în têtrg.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny."

Licitațiuni: În 29 Maiu imob. lui Vasile Măstean din Simeria (judec. cerc. Hoghin); în 15 Mai imob. lui Naftali Rosenwasser în Felső-Bánya (judec. cercului Nagybánya); în 30 Maiu și 30 Iunie imob. lui Stefan Maksai în Mocșa (trib. M. Vársárhely); în 5 Iunie imob. lui Gheorghe și Nicolae Bota în Acmar (trib. Alba-Iulia); în 19 Maiu imob. lui Gligor Dulkoș în Bobohalma (judec. cerc. S. Szt Márton); în 15 Maiu imob. lui Ioan Pangu în Racovița (trib. Sibiu); în 13 Maiu imob. lui Dominic Kovacs în Măgherus (judec. cerc. S. Szt György); în 17 Maiu imob. lui Michail și Maria Emerich (trib. Bistrița); în 17 Maiu și 17 Iunie imob. aparținătoare de rămasul după

Regina Balbiener în Sibiu (Frideric Gundhardt notariu reg. public); în 30 Maiu și 30 Iunie imob. aparținătoare de massa concursuală Molnar et Comp. în Diosseg (judec. cerc. Székelyhid); în 20 Maiu și 20 Iunie imob. Elisei Müller în Bistrița (trib.); în 28 Maiu și 28 Iunie imob. lui Andrei Bajk și soți în Boița (judec. cerc. Hațeg); în 6 Iunie pretensiunile active aparținătoare de massa concursuală după comerciantul Stefan Binder (trib. M. Vársárhely).

Nr. 126/1879.

3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan prelângă neputinciosul paroch Georgiu Cojan în parochia de clasa a III gr. or. din Peștera protopresbiteratul Branului, se escrie prin aceasta, cu concesiunea mărutului consistoriu archidiececan dto 13 Martie 1879 Nr. 55 B. concurs cu termin de o lună de zile dela publicarea acestui concurs.

Emolumentele împreunate cu mai sus amintitul post de capelan sânt jumătate din toate venitele parochiale în suma de 200 fl. v. a.

Concurenții au ași trâmite subscrisului suplicile lor instruate în sensul statutului organic și conform dispozițiunilor sinodului archidiececan din 1873 pentru regularea parochielor § 16 pt. d.

Brașov, 4 Aprile 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv:

Iosif Barac m. p.,
protopresb. ca adm. al proto-
presbiteratului Branului.

Cancelaria,

advocatului Dr. N. Olariu se află din 1 Maiu în piața mare (grosser Ring) Nr. 16 etagiu prim. [18] 2—2

Prafurile musante lacsative din Elöpaták

conțin compozițiunile chimice solutive ale apelor minerale renumite din Elöpaták.

Un efect eminent au aceste prafuri la catar de stomach, spasmi de stomach, slăbiciune de mistuire, lipsa de apetit, arsură în gât, umflături de ficat și splină, îngroșarea ferei, petri în feară și gălbinare la respirarea grea și baterea de inimă, gazuri în testine, boala apei, hemoroide, la afecțiuni cataralice ale rerunchilor, a beșiceii și canalului de urină, în contra formării de nêsip, la catare cronice și umflături ale matricei, curgere, dispozițiune la vêrsarea de sânge, la amețeli, suirea sângelui cătră cap și cătră piept.

Aceste prafuri întrec în efect atât sarea scumpă de Karlsbad, cât și prafurile lui Seidlitz.

Prețul unei scătuițe ce cuprinde 12 doze cu îndreptariul spre folosire cu tot 80 cr.

Depositul general: În Brașov la apotecariul Szava; în Sibiu la F. A. Reissenberger, comerciant. [18] 5—12

UMRATH & COMP. în PRAGA,

fabrică de mașini agricole,

se recomandă prin specialitățile lor renumite prin o esecutare foarte solidă, umblet ușor mare productivitate și treerat curat a

mașinilor de treerat cu brațe și cu vârtej

pentru 1 până 8 cai sau boi,

atât locomobile cât și stabile. Mai departe fabricăm noi în mărimi diverse:

Ciururi de bucate, mașini pentru tăiat paie, mori pentru sdrobot etc. etc.

Cataloge ilustrate în limbile țerei grătuite și franco.

[14] 7

Neoplanta.

1875.

Medaliă de argint.

Seghedin.

1876.

Medaliă pentru merite.

CLOPOTE

DE TOATĂ MĂRIMEA

pe lângă hotărîrea prealabilă a sunetelor lor.

Cu deosebire recomandă clopotele găurite, inventate de dînsul, a căror sunet este mai adînc decît acelor de construcțiunea veche și care, fiind de 100 punți sînt asemenea celor de 140 punți de construcțiunea veche.

Se află totdeauna în deposit clopote, dela mărimea cea mai mică până la 50 chilogr., precum și de proasce portative și de mână.

Se recomandă pentru comande cât de multe

Antonie Novotny
în Timișoara.

[15] 7